

Łukasz Kusiak

***Wynikowy plan nauczania historii
w II klasie szkoły ponadgimnazjalnej
do podręcznika***

***Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Nowożytność,
klasa II, część 2***

Redakcja

Joanna Adamczyk

© Copyright by Wydawnictwo Piotra Marciszuka STENTOR

© Copyright by Łukasz Kusiak

Warszawa 2013

Wydawnictwo Piotra Marciszuka STENTOR

02-793 Warszawa, ul. Przy Bażantarni 11

tel. 22 544 59 00, faks 22 544 59 03

e-mail: stentor@stentor.com.pl

www.stentor.pl

Temat lekcji	Liczba godzin	Odniesienia do PP	Wymagania edukacyjne w ujęciu czynnościowym		Metody i środki dydaktyczne	Procedury sprawdzania wiedzy
			poziom podstawowy	poziom ponadpodstawowy		
<p>1. Wielkie odkrycia geograficzne</p> <p>Kształt świata</p> <p>Odkrywanie oceanu</p> <p>Półwysep Iberyjski u schyłku XV w.</p> <p>Wyprawy morskie Portugalczyków</p> <p>Odkrycia</p>	1	(II)6.2 1.2 1.3	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1492, 1494</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: kartografia, rekonkwista, irygacja, konkwistador, monopol, kompania handlowa, faktoria, emirat, unia personalna, kolonia, kolonizacja</p> <p>– przedstawia postaci: Marco Polo, Izabela Kastylijska, Ferdynand Aragoński, Henryk Żeglarz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Amerigo Vespucci</p> <p>– wyjaśnia przyczyny wielkich odkryć geograficznych</p> <p>– wymienia najważniejsze państwa-</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1271, 1469, 1444, 1488, 1497–1499, 1498, 1500, 1501–1502, 1517, 1519–1522, 1577–1580, 1596, 1728–1741, 1810</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: galera, rufa, ster osiowy, karawela, reja, karaka, kompas, rumb, sekstans, astrolabium, kwadrant, krzyż św. Jakuba, chronometr, szkorbut, korsarz</p> <p>– przedstawia postaci: Klaudiusz Ptolemeusz, Lanzarote Malocello, Bartolomeu Diaz, Pedro Cabral, Vasco Nuñez de Balboa, Juan del Caño, Kazimierz Funk, Francis</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z mapą</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z tekstem źródłowym.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>

<p>hiszpańskie</p> <p>Podróż dookoła świata Ferdynanda Magellana</p> <p>Wyprawy angielskie i francuskie</p>			<p>uczestników wielkich odkryć geograficznych i wyjaśnia, dlaczego właśnie one zaangażowały się w podróże dalekomorskie</p> <p>– wskazuje na mapie główne kierunki wypraw odkrywczych i przedstawia ich przebieg</p> <p>– wyjaśnia genezę pierwszych zamorskich kolonii i faktorii handlowych i kompanii handlowych.</p>	<p>Drake, Jacques Cartier, Willem Barents, Vitus Bering, Adolf Nordenskiöld</p> <p>– przedstawia stan wiedzy Europejczyków w XV w. na temat otaczającego ich świata</p> <p>– porównuje stan wiedzy Europejczyków na temat otaczającego ich świata w XV w.</p> <p>i po wielkich odkryciach geograficznych</p> <p>– wymienia najważniejsze wynalazki i konstrukcje, które pozwoliły poprawić jakość żeglugi i umożliwiły odkrycia</p> <p>– charakteryzuje sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą Hiszpanii oraz Portugalii w XV w.</p> <p>– rozróżnia odkrycia portugalskie od hiszpańskich, angielskich i francuskich, umiejscowi je</p>	<p>– mapa ścienna wielkich odkryć geograficznych.</p>	
---	--	--	--	---	---	--

				w czasie i przestrzeni – ocenia znaczenie wielkich odkryć geograficznych dla Hiszpanii, Portugalii.		
2. Europa i świat w XV–XIX w.	1	1.1	Uczeń:	Uczeń:	Metody:	Ocenianie dotyczy:
Skutki ekspansji Europejczyków		1.2	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1519, 1532	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1516, 1543, 1564–1565, 1602, 1609, 1622, 1637, 1739, 1757, 1767, 1858	– wykład – praca z podręcznikiem	– poziomu wiedzy
Aztekowie i Inkowie		1.3	– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: kompania handlowa, kolonia, monopol, faktoria handlowa, rolnictwo wypaleniskowe, chrystianizacja, misja, misjonarz, islam, hinduizm, izolacja, modernizacja	– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: gorączka złota, animizm, Kongregacja Propagandy Wiary, Imperium Wielkiego Mogoła, nabab, kontrybucja, eksterytorialność, Kraj Kwitnącej Wiśni, wojny opiumowe, powstanie tajpingów, lenno, samuraj, bushidō, szogun, szintoizm, buddyzm,	– praca z materiałem ilustracyjnym	(aktywność na lekcji, kartkówka)
Podbój		1.4	– przedstawia postaci: Hernán Cortés, Francisco Pizarro, Karol V	– przedstawia postaci: Montezuma II, Atahualpa, Bartolomé de Las Casasa, Babur,	– praca z mapą.	– poziomu umiejętności
Konsekwencje podboju			– wymienia najważniejsze cywilizacje prekolumbijskie w Ameryce (Azteków i Inków), umiejscowi je na mapie		Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny	(aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
Basen Oceanu Indyjskiego			– przedstawia przyczyny, przebieg		– mapa ścienna Ameryki i Azji	

<p>Chiny</p> <p>Japonia</p>			<p>i skutki wypraw konkwistadorskich</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje portugalską i hiszpańską polityką kolonialną – wymienia najważniejsze cywilizacje w Azji (Indie, Chiny, Japonia), umiejscowi je na mapie i przedstawia ich relacje z Europą – wyjaśnia, na czym polegała i jakimi metodami była prowadzona chrystianizacja w dobie ekspansji kolonialnej – przedstawia konsekwencje podbojów kolonialnych dla Europy i innych kontynentów – wyjaśnia znaczenie podbojów kolonialnych dla Europy i innych kontynentów. 	<p>Akbar, św. Franciszek Ksawery, Matteo Ricci, Hideyoshi Toyotomi, Ieyasu Tokugawa</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie w Ameryce – porównuje portugalską i hiszpańską polityką kolonialną, wyjaśnia przyczyny różnic – charakteryzuje rywalizację potęg kolonialnych – charakteryzuje najważniejsze cywilizacje oraz sytuację polityczną wybranych państw w Azji w czasach nowożytnych (Indie, Chiny i Japonia) – porównuje losy Indii, Chin i Japonii w czasach nowożytnych, wyjaśnia przyczyny różnic – ocenia znaczenie podbojów kolonialnych dla Europy i świata pozaeuropejskiego. 	<p>w czasach nowożytnych.</p>	
-----------------------------	--	--	---	--	-------------------------------	--

<p>3. U źródeł dominacji europejskiej</p> <p>Między europocentryzmem a relatywizmem</p> <p>Ameryka: rozwój zależny kolonii i katastrofa metropolii</p> <p>Afryka: nie tylko niewolnicy</p> <p>Chiny: zgubne skutki ksenofobii</p> <p>Indie: skorumpowane</p>	<p>1</p>	<p>1.3</p> <p>1.4</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: europocentryzm, relatywizm kulturowy, idealizacja, antropologia kulturowa, plantacja, niewolnictwo, ksenofobia, indywidualizm, – przedstawia postaci: Adam Smith – przedstawia znaczenie ekspansji kolonialnej XV–XVI w. dla historii Europy i innych kontynentów – wyjaśnia przyczyny dominacji Europy w relacjach z innymi kontynentami w epoce nowożytnej – wyjaśnia, na czym polegała i z czego wynikała przewaga Europejczyków nad ludnością w Nowym Świecie – wyjaśnia, na czym polegał, czemu służył i jak funkcjonował handel niewolnikami w czasach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Kościół koptyjski, monofizytyzm, suahili, Burowie, eunuch, mandaryn, Imperium Wielkiego Mogoła, system kastowy – przedstawia postaci: Tomasz Morus, Jan Jakub Rousseau, Zheng He, Akbar, Niño de Guevara – wyjaśnia pojęcie „rozwój zależny” w odniesieniu do Ameryki Łacińskiej – charakteryzuje sytuację społeczną, polityczną i gospodarczą wybranych obszarów w Ameryce w czasach nowożytnych – charakteryzuje sytuację społeczną, polityczną i gospodarczą wybranych obszarów w Afryce w czasach nowożytnych 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą – dyskusja. <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna Ameryki i Azji w czasach nowożytnych. 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, udział w dyskusji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
---	----------	-----------------------	---	---	--	--

państwo ograbia poddanych Dlaczego Europa? Ludzie i moda			nowożytnych – wskazuje czynniki, które zdecydowały o osłabianiu pozycji Indii i Chin w czasach nowożytnych – przedstawia skutki izolowania się w czasach nowożytnych Japonii od reszty świata.	– ocenia polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe znaczenie niewolnictwa w czasach nowożytnych – charakteryzuje sytuację społeczną wybranych państw w Azji w czasach nowożytnych (Indie, Chiny, Japonia) – przedstawia ewolucję mody europejskiej od starożytności do czasów nowożytnych – dostrzega związki mody z historią społeczną i polityczną.		
4. Gospodarka Europy w XVI i XVII w. Dualizm w rozwoju gospodarczym Gospodarka pieniężna	2	1.2 1.3 1.4 2.8 3.2 4.5	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: dualizm gospodarczy, rewolucja cen, gospodarka naturalna, gospodarka pieniężna, inflacja, psucie pieniądza, reeksport, koniunktura, folwark szlachecki, przywilej szlachecki, opłata celna, system folwarczno-	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: deflacja, hiperinflacja, transakcja barterowa, spekulacja, dumping, monopol propinacyjny, fracht, flisak – przedstawia postaci: Anzelm Gostomski – porównuje mechanizmy	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z danymi statystycznymi	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności

<p>Dualizm w rozwoju gospodarczym Europy</p> <p>Rewolucja cen</p> <p>Centra gospodarcze kontynentu</p> <p>Gospodarka Rzeczypospolitej</p>			<p>pańszczyźniany, pańszczyzna, czynsz, poddaństwo, wtórne poddaństwo</p> <p>– wyjaśnia mechanizmy funkcjonowanie gospodarki naturalnej i gospodarki pieniężnej w czasach nowożytnych</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegał i czym się przejawiał dualizm w gospodarce europejskiej w czasach nowożytnych</p> <p>– wyjaśnia na czym polegała i czym się przejawiała rewolucja cen</p> <p>– wymienia i wskazuje na mapie główne centra gospodarcze Europy nowożytnej</p> <p>– wyjaśnia gospodarcze znaczenie strefy bałtyckiej i miejsce w niej Rzeczypospolitej</p> <p>– wskazuje na mapie najważniejsze szlaki handlowe Europy nowożytnej</p> <p>– charakteryzuje gospodarke</p>	<p>funkcjonowanie gospodarki naturalnej i gospodarki pieniężnej w czasach nowożytnych</p> <p>– wyjaśnia genezę dualizmu w gospodarce europejskiej w czasach nowożytnych i jego konsekwencje widoczne w następnym wiekach</p> <p>– wyjaśnia genezę rewolucji cen</p> <p>– wymienia najważniejsze funkcje pieniądza w gospodarce nowożytnej</p> <p>– analizuje proste dane statystyczne z dziedziny gospodarki w czasach nowożytnych</p> <p>– wyjaśnia, jak to się stało, że w czasach nowożytnych wzrosło znaczenie gospodarcze Flandrii, Północnych Włoch, Antwerpii, Amsterdamu i Gdańska</p> <p>– przyporządkuje najważniejsze szlaki handlowe Europy nowożytnej</p>	<p>– praca z mapą</p> <p>– praca z tekstem źródłowym.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapa ścienna nowożytnej Europy.</p>	<p>(aktywność na lekcji, praca z mapą, analiza danych statystycznych – karty pracy, praca projektowa).</p>
---	--	--	--	--	---	--

			<p>Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegał i czym się przejawiał system folwarczno-pańszczyźniany w Rzeczypospolitej – wymienia główne towary eksportowe Rzeczypospolitej – wyjaśnia, jaką rolę w gospodarce Rzeczypospolitej odgrywał handel zbożem – wskazuje momenty najlepszej koniunktury gospodarczej w Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych. 	<p>do przewożonych nimi towarów</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę systemu folwarczno-pańszczyźnianego w Rzeczypospolitej i jego gospodarcze konsekwencje widoczne w następnych wiekach – przedstawia najważniejsze konsekwencje społeczne i polityczne systemu folwarczno-pańszczyźnianego – ocenia znaczenie gospodarki Rzeczypospolitej w Europie. 		
<p>5. Czego uczy historia gospodarcza?</p> <p><i>Magistra vitae</i></p> <p>Więcej i taniej –</p>	1	2.8 3.2 4.5	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: XV w., XVI w., XVII w., XVIII w. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: imigracja, emigracja, Niderlandy, transakcja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1609, 1672–1679 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: fleuta, handel komisowy, polder, alokacja, nieracjonalna alokacja zasobów 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)

<p>raz jeszcze o Holendrach</p> <p>Kryzys Włoch w XVII w.</p> <p>Szwecja</p> <p>Zmierzch Holandii w XVIII w.</p>		<p>terminowa, płodozmian, system nakładczy, chałupnik, Hanza, monopol, merkantylizm, budżet, deficyt budżetowy</p> <p>– przedstawia postaci: Hugo Grotius, Adam Smith</p> <p>– wyjaśnia, czemu służy dziś historia gospodarcza</p> <p>– wyjaśnia różnice między produkcją luksusową i produkcją na rynek masowy w czasach nowożytnych</p> <p>– wskazuje najważniejsze cechy nowożytnej gospodarki holenderskiej</p> <p>– wyjaśnia, z czego wynikała potęga gospodarcza Holendrów w czasach nowożytnych</p> <p>– wyjaśnia, z czego wynikał i jak się przejawiał kryzys gospodarczy Italii w XVII w.</p>	<p>– charakteryzuje gospodarkę i społeczeństwo nowożytnej Holandii</p> <p>– charakteryzuje gospodarkę i społeczeństwo nowożytnej Italii</p> <p>– charakteryzuje gospodarkę i społeczeństwo nowożytnej Szwecji</p> <p>– dostrzega korzystne i niekorzystne skutki specjalizacji gospodarczej Europy nowożytnej oraz znaczenie polityki gospodarczej państwa na przykładzie Szwecji</p> <p>– ocenia znaczenie polityki merkantylizmu dla gospodarki państwa ją stosującego</p> <p>– przedstawia konflikty Holandii z Anglią i Francją, oceni ich znaczenie gospodarcze</p> <p>– przedstawia i ocenia najważniejsze zmiany, jakie zachodziły w rolnictwie, rzemiośle i handlu</p>	<p>– dyskusja.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik.</p>	<p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje najważniejsze cechy nowożytnej gospodarki szwedzkiej – wyjaśnia, z czego wynikał i jak się przejawiał kryzys gospodarczy Holandii w XVIII w. – wyjaśnia mechanizmy polityki merkantylizmu. 	<p>w czasach nowożytnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia tezę, że spadek cen nie musi oznaczać pogorszenia jakości (efekt skali). 		
<p>6. Renesans europejski</p> <p>Początek nowoczesnej kultury</p> <p>Dlaczego Włochy?</p> <p>Dlaczego Florencja?</p> <p>Humanizm</p>	2	2.1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: renesans, odrodzenie, mecenat, humanizm, perspektywa, światłocień, manieryzm, przewrót kopernikowski, teoria heliocentryczna, alchemia, indeks ksiąg zakazanych – przedstawia postaci: Francesco Petrarka, François Rabelais, Rafael, Michał Anioł Buonarroti, Erazm z Rotterdamu, Leonardo da Vinci, Bona Sforza, Zygmunt Stary, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1494, 1459, 1485, 1543, 1616 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: komuna miejska, sztuki wyzwolone, kolegium, maskaron, attyka, człowiek witrażiański, kamień filozoficzny – przedstawia postaci: Jules Michelet, Jacob Burckhardt, Giorgio Vasari, Wawrzyniec Wspaniały, Kuźma (Cosimo) Medyceusz, 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym. <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podręcznik – albumy poświęcone sztuce 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z materiałem ilustracyjnym)

<p>Renesansowe szkolnictwo, czyli odkrycie młodości</p> <p>Renesans za Alpami</p> <p>Sztuki piękne w epoce renesansu</p> <p>Schyłek renesansu.</p> <p>Manierizm</p> <p>Nauka w epoce renesansu</p>		<p>Mikołaj Kopernik, Galileusz, Giordano Bruno</p> <p>– przedstawia założenia renesansu i humanizmu w światopoglądzie i sztuce</p> <p>– przedstawia na wybranych przykładach cechy sztuki renesansowej (budownictwa sakralnego, rzeźby, malarstwa)</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób twórcy renesansu nawiązywali do motywów i korzeni antycznych</p> <p>– wymienia głównych przedstawicieli sztuki i myśli renesansu oraz ich najważniejsze dzieła</p> <p>– wymienia przykładowe zabytki renesansowe</p> <p>– wskazuje główne centra renesansu w Europie</p> <p>– charakteryzuje szkolnictwo</p>	<p>Lorenzo Valla, Hieronim Savonarola, Mikołaj V, Juliusz II, Marsilio Ficino, Michał Montaigne, Vittorino da Feltre, Juan Luiz Vives, Benvenuto Cellini, Beatrycze (żona Macieja Korwina), Aristotele Fioravanti, Giovanni Padovano, Łukasz Górnicki, Baltazar Castiglione, Filippo Brunelleschi, Donato Bramante, Andrea Palladio, Leone Battista Alberti, Donatello, Andrea del Verrocchio, Piero della Francesca, Sandro Botticelli, Masaccio, Tycjan, Tintoretto, Giuseppe Arcimboldi, Mikołaj z Kuzy, Sebastian Münster, François Viète, Simon Stevin, Tycho de Brahe, Nostradamus, Jan Kepler, Paracelsus, Andreas Vesalius, Bonawentura Berlinghieri, Fra Angelico, Jan van Eyck</p>	<p>renesansowej.</p>	<p>– karty pracy, praca projektowa).</p>
--	--	--	--	----------------------	--

			<p>renesansowe</p> <p>– przedstawia najważniejsze kierunki i osiągnięcia nauki czasów renesansu.</p>	<ul style="list-style-type: none">– wyjaśnia genezę renesansu i humanizmu– samodzielnie rozpoznaje przykłady sztuki renesansowej (budownictwa sakralnego, rzeźby, malarstwa)– analizuje wybrane dzieła artystów renesansowych– rozpoznaje i analizuje motywy antyczne w sztuce renesansu– rozpoznaje dzieła najbardziej znanych przedstawicieli epoki renesansu– wyjaśnia, w jaki sposób Włochy stały się kolebką renesansu– porównuje szkolnictwo renesansowe i średniowieczne– wymienia ważniejszych ludzi nauki renesansu i ich osiągnięcia– ocenia znaczenie sztuki i nauki epoki renesansu w kulturze europejskiej.		
--	--	--	--	--	--	--

<p>7. Reformacja, kontrreformacja i wojny religijne w Europie</p> <p>Religijność późnego średniowiecza.</p> <p>Przyczyny reformacji</p> <p>Marcin Luter</p> <p>Wojny religijne w Rzeszy</p> <p>Jan Kalwin</p> <p>Wojny religijne we Francji</p>	<p>3</p>	<p>2.2</p> <p>2.3</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1455, 1517, 1520, 1525, 1534, 1545–1563, 1555, 1572, 1598, 1685</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: reformacja, kontrreformacja, wojna religijna, odpust, czyściec, celibat, schizma zachodnia, sobór, pielgrzymka, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm, elektor, sekularyzacja, kapitalizm, dogmat, hugenota, edykt tolerancyjny, noc św. Bartłomieja, edykt nantejski, pokój augsburski, akt supremacji, anglikanizm, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych, cenzura, jezuita, ewangelizacja</p> <p>– przedstawia postaci: Marcin Luter, Jan Kalwin, Henryk IV Burbon,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1378, 1417, 1521, 1522, 1524, 1525, 1527, 1529, 1530, 1531, 1536, 1541, 1542, 1546–1547, 1547, 1553, 1559, 1562, 1570, 1574, 1589, 1594, 1603, 1628, 1629</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: taniec śmierci, kalwaria, misterium, <i>devotio moderna</i>, fundacja, kolektor, katechizm, anabaptyzm, menonita, baptyści, predestynacja, minister kościelny, konsystorz, regencja, wojna trzech Henryków, purytanizm, seminarium duchowne, kolegia jezuickie, kapucyni, urszulanki, inkunabuł, druk ulotny, wyznanie augsburskie</p> <p>– przedstawia postaci: Tomasz à Kempis, Karol V Habsburg, Tomasz</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z mapą.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapa ścienna Europy w czasach reformacji.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	----------	-----------------------	---	--	---	--

<p>Rozpowszechnianie się reformacji w Europie</p>			<p>Richelieu, Ludwik XIV, Albrecht Hohenzollern, Henryk VIII Tudor, Elżbieta I Tudor, Ignacy Loyola, Jan Gutenberg</p>	<p>Münzer, Ulryk Zwingli, Max Weber, Michał Servet, Franciszek I</p>		
<p>Kontrreformacja</p>			<p>– wymienia najważniejsze słabości Kościoła katolickiego pod koniec średniowiecza</p>	<p>Walezjusz, Henryk II Walezjusz, Gaspard de Coligny, Antoni Burbon, Franciszek II Walezjusz, Karol IX</p>		
<p>Rewolucja w komunikacji społecznej</p>			<p>– przedstawia główne tezy twórców głównych kierunków reformacji: Marcina Lutra, Jana Kalwina, Urlicha Zwinglego</p> <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen religijnych w Niemczech</p> <p>– przedstawia postanowienia pokoju augsburskiego i wyjaśnia jego znaczenie</p> <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen religijnych we Francji</p> <p>– przedstawia postanowienia edyktu nantejskiego i wyjaśnia jego</p>	<p>Walezjusz, Katarzyna Medycejska, Henryk III Walezy, Małgorzata de Valois, Maksymilian II Habsburg, Rudolf II Habsburg, Katarzyna Aragońska, Maria Tudor, Filip II Habsburg, Paweł III</p> <p>– charakteryzuje przemiany religijności i sytuację w Kościele katolickim u schyłku XV w.</p> <p>– wyjaśnia genezę reformacji</p> <p>– przedstawia okoliczności narodzin reformacji</p> <p>– charakteryzuje sytuację polityczną, społeczną i religijną w Rzeszy na przełomie XV i XVI w.</p> <p>– charakteryzuje sytuację polityczną,</p>		

			<p>znacznie</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki reformacji w Anglii – wskazuje na mapie podziały religijne Europy w XVI w. – przedstawia główne założenia i metody kontrreformacji – przedstawia najważniejsze zmiany w komunikacji społecznej na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych. 	<p>społeczną i religijną we Francji w XVI w.</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację polityczną, społeczną i religijną w Anglii w XVI w. – porównuje przebieg reformacji w krajach Rzeszy, we Francji i w Anglii – ocenia znaczenie i zasięg reformacji w Europie – ocenia znaczenie i zasięg kontrreformacji w Europie – dostrzega związki postępów reformacji z prądami humanistycznymi oraz upowszechnieniem druku. 		
8. Reformacja i kontrreformacja w Rzeczypospolitej	2	3.6	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1570, 1573, 1596, 1655, 1656 – wyjaśnia pojęcia i terminy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1520, 1544, 1562, 1564, 1579, 1632, 1642, 1658, 1673, 1724 – wyjaśnia pojęcia i terminy i 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność)

Ruch dysydencki			i posługuje się nimi: reformacja, kontrreformacja, innowierca, luteranizm, kalwinizm, dysydent, zbór, bracia polscy, arianie, potop szwedzki, konfederacja warszawska, śluby lwowskie, kolegium, prawosławie, pokój augsburski, edykt nantejski	posługuje się nimi: antytrynitaryzm, menonita, bracia czescy, oleder, zgoda sandomierska, <i>Biblia pauperum</i> , bojar, unita, dyzunita, tumult, nobilitacja, indygenat	z materiałem ilustracyjnym	na lekcji, kartkówka)
Główne kierunki reformacji w Polsce			– przedstawia postaci: Zygmunt Stary, Zygmunt August, Jakub Uchański, Jan Łaski, Stanisław Hozjusz, Augustyn Kordecki, Zygmunt III Waza, Jan Kazimierz Waza, Stefan Batory	– przedstawia postaci: Mikołaj Radziwiłł zwany Czarnym, Piotr z Goniądza, Faust Socyn, Rafał Leszczyński, Mennon Simons, Jan Ámos Komenský, Karol Gustaw, Piotr Zborowski, Hieronim Ossoliński, Mikołaj Sienicki, Stanisław Karnkowski, Franciszek Krasieński, Marcin Kromer, Konstanty Wasyl Ostrogski, Bernard Maciejowski, Piotr Skarga	– praca z mapą	– poziomu umiejętności
Kościół narodowy			– wyjaśnia, na czym polegała tolerancja religijna w Rzeczypospolitej	– wyjaśnia, dlaczego dane nurty reformacji znajdowały na ziemiach polskich zwolenników z określonych	– praca z tekstem źródłowym.	(aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
Konfederacja warszawska					Środki dydaktyczne:	
Kontrreformacja					– podręcznik	
Prawosławie					– atlas historyczny	
Losy polskiej tolerancji					– mapa ścienna wyznań Rzeczypospolitej Obojga Narodów w czasach nowożytnych.	

		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia politykę wyznaniową Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta – przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej – wyjaśnia, czym była unia brzeska i przedstawia jej konsekwencje – przedstawia działania kontrreformacyjne na ziemiach polskich – wskazuje moment, w którym na ziemiach polskich nastąpiło odejście od polityki tolerancji religijnej i wyjaśnia tego przyczyny. 	<ul style="list-style-type: none"> grup społecznych – prześledzi mapę wyznaniową Rzeczypospolitej i wyjaśni, dlaczego na danych obszarach były skupiska określonych grup wyznaniowych – wyjaśnia historyczne i polityczne warunki decydujące o zwycięstwie polityki tolerancji religijnej w Rzeczypospolitej – przedstawia tolerancję religijną w Rzeczypospolitej w kontekście epoki wczesnonowożytnej i ówczesnych państw europejskich – wyjaśnia, z czego wynikała polityka wyznaniowa Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta – przedstawia genezę konfederacji warszawskiej – porównuje postanowienia konfederacji warszawskiej z edyktem nantejskim i pokojem 		
--	--	---	--	--	--

				<p>augsburskim</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę unii brzeskiej – ocenia wpływ tolerancji religijnej na ziemiach polskich na politykę, społeczeństwo i kulturę Rzeczypospolitej – ocenia konsekwencje odejścia od polityki tolerancji religijnej dla polityki, społeczeństwa i kultury Rzeczypospolitej. 		
Blok powtórzeniowy	1	III.1–III.3	– posługuje się materiałem z działów III.1, III.2, III.3	– posługuje się materiałem z działów III.1, III.2, III.3	ćwiczenia z podręcznika	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	III.1–III.3	– posługuje się materiałem z działów III.1, III.2, III.3	– posługuje się materiałem z działów III.1, III.2, III.3	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań
9. Rzeczpospolita złoto i srebrnego wieku – społeczeństwo i państwo	2	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1525, 1526, 1569 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: unia personalna, unia realna, unia stanowa, unia lubelska, inkorporacja, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1374, 1422, 1423, 1430, 1433, 1454, 1496, 1497, 1501, 1519, 1531, 1524, 1540, 1561, 1562–1564, 1577, 1578, 1596, 1618, 1621, 1637, 1657 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)

Terytorium			<p>provincia, województwo, powiat (ziemia), przywilej szlachecki, magnateria, patrycjat, pospólstwo,</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: kondominium, sąd ziemski, sąd grodzki, sąd</p>	<p>– praca z mapą.</p>	<p>– poziomu umiejętności</p>
Ludność			<p>magnateria, patrycjat, pospólstwo, plebs, sołtys, sołectwo, łan, włóka,</p>	<p>sąd ziemski, sąd grodzki, sąd podkomorski, księga parafialna,</p>	<p>Środki dydaktyczne:</p>	<p>(aktywność na lekcji,</p>
Społeczeństwo stanowe			<p>orientalizacja kultury, asymilacja, polonizacja, konwersja, Kozacy rejestrowi</p>	<p>powód, nagana szlachectwa, nobilitacja, indygenat, kniaź, leman, wybraniec, gbur, zagrodnik,</p>	<p>– podręcznik – mapa</p>	<p>karty pracy, praca projektowa).</p>
Mniejszości etniczno-stanowe			<p>– przedstawia postaci: Jan Olbracht, Zygmunt Stary, Zygmunt August,</p>	<p>komornik, Żydzi aszkenazyjscy, jidysz, Żydzi sefardyjscy, kahał, Wielki Waad</p>	<p>Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI i XVII w.</p>	
<i>Gente Ruthenus, natione Polonus</i>			<p>Stanisław książę mazowiecki, Janusz książę mazowiecki, Bona Sforza, – przedstawia postanowienia unii lubelskiej i wyjaśnia jej znaczenie dla dalszych los Polski i Litwy – wskazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej Obojga Narodów, przedstawi podział administracyjny tego państwa – wymienia i charakteryzuje poszczególne stany i grupy ludności Rzeczypospolitej w XVI–XVII w.</p>	<p>– przedstawia postaci: Jan Amor Tarnowski, Gotthard Kettler, Bogusława XIV zachodniopomorski, Walerian Nekanda Trepka – przedstawia rozwój terytorialny Rzeczypospolitej w XVI–XVII w, wskazuje zmiany granic na mapie – wyjaśnia genezę unii lubelskiej – porównuje unię lubelską z wcześniejszymi uniami polsko-litewskimi</p>		

			<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie – charakteryzuje sytuację prawną, polityczną i społeczną szlachty, mieszczaństwa i chłopów – wyjaśnia przyczyny i skutki wielonarodowej struktury Rzeczypospolitej – wymienia mniejszości etniczne Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje sytuację prawną, polityczną i społeczną poszczególnych stanów i grup społecznych w Rzeczypospolitej Obojga Narodów – charakteryzuje sytuację prawną, polityczną i społeczną mniejszości etnicznych i stanowych w Rzeczypospolitej (Żydzi, Niemcy, Ormianie, Szkoci) – ocenia znaczenie Rzeczypospolitej w Europie XVI i XVII w. 		
<p>10. Sąsiedzi Rzeczypospolitej w XVI w.</p> <p>Habsburgowie</p> <p>Od Prus Krzyżackich do Książęcych</p>	2	<p>2.3</p> <p>2.5</p> <p>2.6</p> <p>3.3</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1480, 1525, 1561, 1563, 1570, 1582, 1587, 1589, 1600, 1618 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: polityka dynastyczna, traktat krakowski, sekularyzacja, hołd lenny, elektor, ”zbieranie ziem ruskich”, car, bojar, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1452, 1477, 1493, 1514, 1515, 1516, 1519, 1519–1521, 1520, 1521, 1522, 1523, 1526, 1527, 1533, 1534–1537, 1547, 1549, 1556, 1557, 1559, 1564, 1565–1572, 1568, 1577, 1581, 1588, 1589, 1592, 1596, 1598, 1599 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności

<p>Wielkie Księstwo Moskiewskie</p> <p>Dania i Szwecja</p> <p>Wojna o Bałtyk</p> <p>Unia polsko-szwedzka</p>		<p>kniaź, samodzierżca, unia kalmarska, I wojna północna, Inflanty, detronizacja, inkorporacja</p> <p>– przedstawia postaci: Maksymilian I Habsburg, Karol V Habsburg, Albrecht Hohenzollern, Zygmunt Stary, Zygmunt III Waza, Iwan IV Groźny, Gustaw Waza, Eryk XVI Waza, Katarzyna Jagiellonka, Zygmunt August, Jan III Waza, Stefan Batory, Anna Jagiellonka</p> <p>– charakteryzuje politykę dynastyczną Habsburgów</p> <p>– przedstawia skutki polityki dynastycznej Habsburgów dla Rzeczypospolitej i układu sił w Europie końca XV i w XVI w.</p> <p>– przedstawia okoliczności przekształcenia zakonnego państwa krzyżackiego w księstwo świeckie, wyjaśnia tego konsekwencje dla</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: zjazd wiedeński, wojny włoskie, chanat, Duma Bojarska, dworiaństwo, opryczyna, krwawa łaźnia sztokholmska, żegluga narewska, <i>dominium maris baltici</i></p> <p>– przedstawia postaci: Rudolfa z Habsburga, Ludwik Jagiellończyk, Ferdynand Habsburg, Filip II Habsburg, Maria Tudor, Elżbieta I Tudor, Iwan III Srogi, Wasyl III, Jermak, Chrystian II Okrutny, Krzysztof Radziwiłł i Filon Kmita, Jan Zamojski, Samuel Zborowski, arcyksiążę Maksymilian Habsburg, Karol Sudermański</p> <p>– przedstawia drogę Habsburgów do pozycji politycznej, jaką mieli w Europie nowożytnej</p> <p>– wskaże na mapie posiadłości</p>	<p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapa ścienna Rzeczypospolitej w XVI w. i jej sąsiadów.</p>	<p>(aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	--	---	---	--	---

			<p>sytuacji wewnętrznej i polityki zagranicznej Rzeczypospolitej</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia najważniejsze zapisy traktatu krakowskiego z 1525 r. – charakteryzuje stosunki polsko-ruskie w XVI w. – charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Iwana Groźnego – scharakteryzuje ustrój Moskwy carskiej za czasów Iwana Groźnego – wyjaśnia gospodarcze i polityczne znaczenie żeglugi bałtyckiej – przedstawia okoliczności zawiązania unii Rzeczypospolitej ze Szwecją i tego konsekwencje oraz określi charakter jej unii – przedstawia genezę wojen polsko-szwedzkich z początku XVII w. 	<p>Habsburgów z uwzględnieniem podziału na linie dynastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> – prześledzi losy Krzyżaków po likwidacji państwa zakonnego – wskazuje na mapie zmiany terytorialne Wielkiego Księstwa Moskiewskiego, wyjaśnia ich przyczyny i skutki – charakteryzuje sytuację wewnętrzną Danii i Szwecji w XVI w., przedstawia ich wzajemne relacje – wyjaśnia gospodarcze i polityczne znaczenie żeglugi narewskiej – wyjaśnia genezę konfliktu o <i>dominium maris baltici</i> – przedstawia genezę, przebieg i skutki I wojny północnej – przedstawia genezę, przebieg i skutki I wojny Stefana Batorego z Moskwą. 		
--	--	--	---	--	--	--

<p>11. Europa Zachodnia w cieniu Hiszpanii</p> <p>Konflikt francusko-hiszpański</p> <p>Hiszpania Filipa II</p> <p>Turcja</p> <p>Niebezpieczeństwo tureckie</p> <p>Rewolucja niderlandzka (wojna o niepodległość)</p>	<p>2</p>	<p>2.3</p> <p>2.4</p> <p>2.6</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1492, 1494–1559, 1648</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: wojny włoskie, kortezy, inkwizycja hiszpańska, sułtan, kalif, janczarzy, jasyr, galernik, haracz, prowincja, autonomia, detronizacja, wojna trzydziestoletnia, federacja</p> <p>– przedstawia postaci: Franciszek I Walezjusz, Karol V Habsburg, Filip II Habsburg, Sulejman Wspaniały, Ludwik Jagiellończyk, Jan Zápolya, Wilhelm I Orański, Maria Tudor, Elżbieta I Tudor, Maria Stuart, Jakub I Stuart</p> <p>– charakteryzuje politykę Francji wobec dynastii Habsburgów w XVI w.</p> <p>– wyjaśnia, o co chodziło w wojnach</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1502, 1513, 1516, 1517, 1519, 1525, 1526, 1529, 1541, 1558, 1566, 1571, 1572, 1579, 1579, 1580, 1581, 1588, 1604, 1609, 1640</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: <i>Sacco di Roma</i>, <i>comuneros</i>, marranowie, moryskowie, szach, dywan, Wysoka Porta, wielki wezyr, spahisi, obrazoburstwo, geza</p> <p>– przedstawia postaci: Karol VIII Walezjusz, Karol Habsburg, Jakub Fugger, Ismail Safawi, Selim I, Ferdynand Habsburg, Alba</p> <p>– przedstawia genezę i omawia konsekwencje wojen włoskich 1494–1559</p> <p>– charakteryzuje organizację władzy w imperium Filipa II</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z tekstem źródłowym</p> <p>– praca z mapą.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapa ścienna Europy w XVI w.</p> <p>– mapa ścienna</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).</p>
---	----------	----------------------------------	--	---	---	---

<p>Konflikt hiszpańsko-angielski</p>			<p>włoskich i przedstawia w skrócie ich przebieg</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia główne kierunki polityki wewnętrznej i zagranicznej Filipa II Habsburga – wyjaśnia, czym była inkwizycja hiszpańska i jakie miała znaczenie polityczne – charakteryzuje stosunki Turcji z Habsburgami w XVI w. – wyjaśnia charakter niebezpieczeństwa tureckiego w XVI w. – przedstawia, w jaki sposób Europie udało się zażegnać zagrożenie tureckie – wyjaśnia, jak doszło do powstania niepodległych Niderlandów – charakteryzuje relacje hiszpańsko-angielskie w drugiej połowie XVI w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie ziemie Habsburgów za panowania Filipa II i wyjaśnia, w jaki sposób weszły one w posiadanie tej dynastii – charakteryzuje stosunki Turcji z Persją w XVI w. – charakteryzuje ustrój polityczny i społeczny imperium osmańskiego oraz organizację armii tureckiej w czasach nowożytnych – prześledzi na mapie rozwój terytorialny imperium osmańskiego w XVI i na początku XVII w., wyjaśnia jego przyczyny i skutki – ocenia znaczenie zagrożenia tureckiego dla Europy – przedstawia genezę, przebieg i skutki rewolucji w Niderlandach – wyjaśnia genezę hiszpańsko-angielskiego konfliktu z końca XVI w., przedstawia jego skutki. 	<p>imperium osmańskiego w XVI w.</p>	
--------------------------------------	--	--	--	--	--------------------------------------	--

<p>12. Walka o przewagę w Europie Zachodniej w XVII w.</p> <p>Kryzys w Rzeszy</p> <p>Wojna trzydziestoletnia</p> <p>Europa w cieniu Francji</p>	<p>1</p>	<p>2.3</p> <p>2.4</p> <p>2.6</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1555, 1618, 1620, 1648, 1701, 1713</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: pokój augsburski, Unia Protestancka, Liga Katolicka, defenestracja praska, wojna trzydziestoletnia, lisowczycy, pokój westfalski, wojna o sukcesję hiszpańską</p> <p>– przedstawia postaci: Maksymilian I Bawarski, Fryderyk V palatyn reński, Albrecht von Wallenstein, Gustaw II Adolf, Armand Richelieu, Ludwik XIII, Ludwik XIV, Wilhelm III Orański</p> <p>– wymienia główne przyczyny kryzysu w Rzeszy</p> <p>– przedstawia bezpośrednie przyczyny i okoliczności wybuchu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1572, 1579, 1609, 1612, 1617, 1619, 1622, 1623, 1625, 1629, 1630, 1632, 1635, 1640, 1659, 1661, 1667–1668, 1672–1679, 1675, 1686, 1697, 1700, 1715</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: konfesjonalizacja, rekatolicyzacja, inkolat, restytucja, reunion, Liga Augsburska</p> <p>– przedstawia postaci: Maksymilian II Habsburg, Fryderyk III palatyn reński, Albrecht V Bawarski, Rudolf II Habsburg, Maciej Habsburg, Ferdynand II Habsburg, Gábor Bethlen, Johann von Tilly, Chrystian IV, Jules Mazarin, Filip V Burbon</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z mapą.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapy ścienne Europy w pierwszej i drugiej połowie XVII w.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	----------	----------------------------------	--	--	---	--

		<p>wojny trzydziestoletniej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia strony uczestniczące w wojnie trzydziestoletniej i podaje motywy polityczne głównych państw-uczestników – charakteryzuje poszczególne etapy wojny trzydziestoletniej – przedstawia główne postanowienia pokoju westfalskiego – przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej Francji w drugiej połowie XVII w. – wyjaśnia, o co chodziło w wojnie o sukcesję hiszpańską. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację polityczną, społeczną i wyznaniową Rzeszy na przełomie XVI i XVII w. – ocenia wpływ kryzysu w Rzeszy na sytuację polityczną i społeczną innych krajów europejskich w pierwszej połowie XVII w. – wyjaśnia genezę wojny trzydziestoletniej – odróżnia motywy religijne od politycznych uczestników biorących udział w wojnie trzydziestoletniej – przedstawia przebieg wojny trzydziestoletniej – wskazuje na mapie Europy zmiany terytorialne wynikające z zapisów pokoju westfalskiego – ocenia znaczenie wojny trzydziestoletniej dla układu sił w Europie – ocenia znaczenie Szwecji 		
--	--	---	--	--	--

				<p>w Europie w czasach wojny trzydziestoletniej i w następnych dziesięcioleciach</p> <p>– ocenia znaczenie Francji</p> <p>w Europie w czasach wojny trzydziestoletniej i w następnych dziesięcioleciach</p> <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny o sukcesję hiszpańską</p> <p>– wymienia najważniejsze punkty traktatu w Utrechcie, wskazuje na mapie zmiany z niego wynikające.</p>		
<p>13.</p> <p>Rzeczpospolita w Europie XVII w.</p> <p>Gasnąca potęga</p> <p>Wojny z Rosją w pierwszej</p>	3	<p>4.1</p> <p>4.2</p> <p>4.3</p> <p>4.4</p> <p>4.5</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1599, 1600, 1604, 1605, 1607, 1610, 1618, 1620, 1621, 1629, 1632, 1634, 1635, 1648, 1649, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1660, 1667, 1668, 1672, 1673, 1674, 1683, 1684, 1686, 1699</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1533, 1572, 1582, 1583, 1598, 1595–1601, 1601, 1606, 1608, 1609, 1611, 1612, 1613, 1622, 1626, 1627, 1651, 1652, 1653, 1665–1666, 1675, 1686, 1691</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: impostor,</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z mapą.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności</p>

<p>połowie XVII w.</p> <p>Wojna ze Szwecją o Inflanty</p> <p>Rokosz Zebrzydowskiego</p> <p>Stosunki z Turcją w XVI i na początku XVII w.</p> <p>Wojny ze Szwecją w latach 20. i 30. XVII w.</p> <p>Problem kozacki. Powstanie Chmielnickiego</p>			<p>i posługuje się nimi: Wielka Smuta, dymitriada, detronizacja, regencja, Inflanty, rokosz, lisowczycy, husaria, Sicz, polonizacja, autonomia, rejestr kozacki, powstanie Chmielnickiego, potop szwedzki, odsiecz wiedeńska, Liga Święta</p> <p>– przedstawia postaci: Stefan Batory, Zygmunt III Waza, Władysław IV Waza, Jan Kazimierz Waza, Michał Korybut Wiśniowiecki, Jan III Sobieski, Dymitr Samozwaniec, Stanisław Żółkiewski, Michał Romanow, Jan Karol Chodkiewicz, Gustaw II Adolf, Bohdan Chmielnicki, Karol X Gustaw, Stefan Czarniecki</p> <p>– charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej Obojga Narodów u schyłku XVI w.</p>	<p>kalendarz juliański, kalendarz gregoriański, ataman, hołysz, konwersja, elekcja <i>vivente rege</i></p> <p>– przedstawia postaci: Fiodor Rurykowicz, Borys Godunow, Dymitr Rurykowicz, Jerzy Mniszech, Wasyl Szujski, Dymitr Szujski, Iwan Szujski, Iwan Bołotnikow, Kuźma Minin, Dymitr Pożarski, Grzegorz XIII, Karol Sudermański, Anna Austriaczka, Konstancja Habsburżanka, Jan Zamojski, Mikołaj Zebrzydowski, Aleksander Lisowski, Stanisław Lubomirski, Krzysztof Radziwiłł, Krzysztof Kosiński, Semen Nalewajko, Stanisław Koniecpolski, Mikołaj Potocki, Marcin Kalinowski, Karol Ferdynand Waza, Jeremi Wiśniowiecki, Ludwika Maria Gonzaga, Jerzy Ossoliński,</p>	<p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapy ścienne</p> <p>Rzeczypospolitej w pierwszej i drugiej połowie XVII w.</p>	<p>(aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	--	--	---	---	--	---

<p>II wojna północna, czyli potop szwedzki</p>			<p>i w XVII w. – wymienia i przedstawia najważniejsze wojny Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.</p>	<p>Janusz i Bogusław Radziwiłłowie, Augustyn Kordecki, Fryderyk Wilhelm Hohenzollern, Jerzy Rakoczy, Bogusław Radziwiłł, Iwan Wyhowski, Jerzy Sebastian</p>		
<p>Wojna z Rosją o Ukrainę</p>			<p>– wyjaśnia genezę i przedstawia skutki konfliktu z Rosją w pierwszej połowie XVII w.</p>	<p>Lubomirski, Krzysztof Grzymułtowski, Piotr Doroszenko, Marysienka Sobieska, Jakub Sobieski</p>		
<p>Pod buławą i berłem Jana Sobieskiego</p>			<p>– wyjaśnia, czym był i czemu służył rokosz Zebrzydowskiego – przedstawia główne problemy i konflikty wewnętrzne Rzeczypospolitej w XVII w. – wyjaśnia genezę konfliktu i przedstawia skutki z Turcją w pierwszej połowie XVII w. – wyjaśnia genezę i przedstawia skutki konfliktu ze Szwecją w pierwszej połowie XVII w. – wyjaśnia genezę i przedstawia skutki powstań kozackich</p>	<p>– charakteryzuje sytuację polityczną Rosji na początku XVII w. – przedstawia przebieg wojen z Rosją w pierwszej połowie XVII w. – przedstawia przebieg wojny z Turcją w pierwszej połowie XVII w. – przedstawia przebieg wojny ze Szwecją na początku XVII w. – przedstawia reformy militarne Władysława IV, wyjaśnia, na czym</p>		

		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę i przedstawia skutki konfliktu z Rosją w drugiej połowie XVII w. – wyjaśnia genezę i przedstawia skutki konfliktu ze Szwecją w drugiej połowie XVII w. – wyjaśnia genezę i przedstawia skutki konfliktu z Turcją w drugiej połowie XVII w. – wyjaśnia, na czym polegało działanie husarii i do jakich zadań na polu bitwy była stosowana – dostrzega momenty największej siły i słabości militarnej Rzeczypospolitej w XVII w., wyjaśnia ich przyczyny. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę społeczności kozackiej i ją charakteryzuje – wyjaśnia rolę Kozaków w polskiej armii – przedstawia przebieg powstania Chmielnickiego – przedstawia przebieg wojen z Rosją w drugiej połowie XVII w. – przedstawia przebieg i skutki potopu szwedzkiego – przedstawia przebieg wojen polsko-tureckich z drugiej połowy XVII w. – ocenia znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla Rzeczypospolitej, państwa Habsburgów i całej Europy – ocenia organizację polskiej armii w czasach nowożytnych, zwłaszcza jej skuteczność 		
--	--	---	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie zmiany terytorialne Rzeczypospolitej na przestrzeni XVII w. – ocenia znaczenie i konsekwencje wojen XVII w. dla sytuacji wewnętrznej i zagranicznej Rzeczypospolitej i jej sąsiadów – wskazuje na mapie omawiane działania wojenne – wskazuje na mapie zmiany wynikające z wojen XVII w. 		
<p>14. Od państwa renesansowego do absolutyzmu</p> <p>U schyłku średniowiecza</p> <p>Myśl polityczna renesansu</p>	2	2.1 2.4	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: uniwersalizm, monarchia stanowa, centralizacja władzy, decentralizacja, zgromadzenie stanowe, absolutyzm, państwo renesansowe, monarchia, oligarchia, demokracja, pospolite ruszenie, artyleria, fortyfikacja, pikinier, muszkiet, muszkieter, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1682, 1701 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: legista, monarchomacha, urząd ministerialny, lancknecht, bastion, unifikacja – przedstawia postaci: Jean Bodin, Maury Orański, Fryderyk Wilhelm 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z tekstem źródłowym. 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność

<p>Rewolucja militarna</p> <p>Powstanie „państwa podatkowego”</p> <p>Absolutyzm</p> <p>Alternatywne modele ustrojowe</p>		<p>musztra, salwa, szarża, zaciąg, „państwo podatkowe”, najemnik, kodyfikacja prawa</p> <p>– przedstawia postaci: Niccolò Machiavelli, Tomasz Morus, Gustaw Adolf, Ludwik XIV</p> <p>– charakteryzuje monarchię stanową</p> <p>– charakteryzuje państwo renesansowe</p> <p>– prześledzi główne nurty renesansowej myśli politycznej, wymieni główne dzieła i nazwiska ich twórców (Machiavelli, Bodin, Morus)</p> <p>– charakteryzuje przemiany w sztuce wojennej w XVI i XVII w.</p> <p>– wyjaśnia, z czego wynikało i czemu służyło powstanie „państwa podatkowego”</p> <p>– charakteryzuje ustrój państwa absolutystycznego.</p>	<p>Hohenzollern, Fryderyk I</p> <p>Hohenzollern, Fryderyk Wilhelm I</p> <p>Hohenzollern,</p> <p>– przypomina genezę monarchii stanowych</p> <p>– dostrzega konsekwencje przemian w sztuce wojennej w XVI i XVII w. dla finansów państwowych (wzmoczony fiskalizm) i ustroju społecznego</p> <p>– ocenia rolę stałej armii i scentralizowanej administracji oraz dworu w monarchii absolutnej</p> <p>– ilustruje charakterystykę monarchii absolutnej przykładami Francji i Prus</p> <p>– wyjaśni, z czego wynikały i czemu służyły ograniczenia nakładane na władców</p> <p>– porównuje monarchię stanową i absolutną.</p>	<p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik.</p>	<p>na lekcji – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	--	---	--	--	--

<p>15. Europa XVII w. – nie tylko absolutyzm</p> <p>Francja kardynałów i Ludwika XIV</p> <p>Absolutyzm militarny Brandenburgii i Prus</p> <p>Anglia w XVI i XVII w. – ku monarchii parlamentarnej</p>	<p>2</p>	<p>2.3</p> <p>2.4</p> <p>2.7</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1485, 1618, 1642, 1648, 1649, 1657, 1660, 1688, 1701</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: regencja, edykt łaski, Fronda, elektor, rekatolicyzacja, unia personalna, purytanie, lord protektor, restauracja, Chwalebna Rewolucja</p> <p>– przedstawia postaci: Henryk IV Burbon, Armand-Jean du Plessis de Richelieu, Ludwik XIII, Jules Mazarin, Ludwik XIV, Jean Baptiste Colbert, Fryderyk Wilhelm Hohenzollern, Fryderyk Wilhelm I Hohenzollern, Henryk VII Tudor, Henryk VIII Tudor, Elżbieta I Tudor, Oliver Cromwell, Wilhelm III Orański</p> <p>– przedstawia etapy kształtowania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1547, 1558, 1587–1604, 1594, 1603, 1610, 1624, 1625, 1627–1629, 1629, 1630, 1640, 1641, 1642, 1648, 1649, 1651, 1658, 1661, 1661–1663, 1670, 1672, 1676, 1688, 1713, 1740</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: intendent, subsydium, Armia Nowego Wzoru, <i>Habeas Corpus Act</i></p> <p>– przedstawia postaci: Anna Austriaczka, Michel le Tellier, François de Louvois, Krystian Kalkstein, Edward VI Tudor, Maria Tudor, Jakub I Stuart, Karol I Stuart, Karol II Stuart, Jakub II Stuart, Jakub Bossuet</p> <p>– charakteryzuje i porównuje ustrój i społeczeństwo Francji za czasów</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z mapą</p> <p>– praca z tekstem źródłowym.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	----------	----------------------------------	---	---	--	--

		<p>się absolutyzmu we Francji (czasy Henryka IV, Richelieu i Ludwika XIII, Mazarina i Ludwika XIV)</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia główne kierunki polityki Henryka IV, Richelieu, Mazarina i Ludwika XIV – wyjaśnia, na czym polegał i czemu służył militarny charakter absolutyzmu brandenbursko-pruskiego – przedstawia główne kierunki polityki władców pruskich w drugiej połowie XVII w. – przedstawia etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii – przedstawia główne kierunki polityki Tudorów – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji angielskiej oraz Chwalebnej Rewolucji. 	<p>Henryka IV, kardynała Richelieu i Ludwika XIII, kardynała Mazarina i Ludwika XIV</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ustrój i społeczeństwo Prus w drugiej połowie XVII w. – prześledzi etapy kształtowania się terytorium państwa pruskiego – charakteryzuje ustrój i społeczeństwo Anglii Tudorów – charakteryzuje ustrój i społeczeństwo Anglii Stuartów – porównuje ustrój Francji, Prus i Anglii w XVII w. 		
--	--	--	---	--	--

<p>16. Ustrój Rzeczypospolitej szlacheckiej</p> <p>Demokracja szlachecka</p> <p>Rzeczpospolita u progu XVI w.</p> <p>Ruch egzekucyjny</p> <p>Ku wolnej elekcji</p> <p>Sejm</p> <p>Urzędy centralne i lokalne</p> <p>Ludzie, ludziska,</p>	<p>3</p>	<p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>4.5</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1454, 1493, 1501, 1505, 1506, 1562, 1563, 1569, 1572, 1573, 1575, 1587, 1652</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: demokracja szlachecka, klientelizm, klientela, decentralizacja, magnateria, przywilej szlachecki, sejm walny, możnowładca, sejmik szlachecki, senat, izba poselska, konstytucja sejmowa, trzy stany sejmujące, ruch egzekucyjny, egzekucja praw i dóbr, królewszczyzna, precedens, prawo zwyczajowe, rokosz, pospolite ruszenie, bezkrólewie, wolna elekcja, konfederacja warszawska, artykuły henrykowskie, <i>pacta conventa</i>, <i>liberum veto</i></p> <p>– przedstawia postaci: Kazimierz</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1504, 1530, 1537, 1538, 1558, 1578, 1581</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: konstytucja <i>nihil novi</i>, wojna kokosza, elekcja <i>vivente rege</i>, lustracja, wojsko kwarciane, interreks, elekcja <i>viritim</i>, sejm konwokacyjny, sądy kapturowe, sejm skonfederowany, uniwersał, instrukcja poselska, wota senatorskie, sejmik poselski, sejmik relacyjny, sejmik deputacki, hetman wielki i polny, marszałek wielki i nadworny, kanclerz, podkanclerzy, podskarbi, wojewoda, kasztelan, cztery artykuły starościańskie, starosta, prawo magdeburskie, prawo kanoniczne, prawo ziemskie, sądy grodzkie, sądy podkomorskie, sądy</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z tekstem źródłowym.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).</p>
--	----------	----------------------------------	--	---	---	---

<p>diabły – kultura prawna Rzeczypospolitej</p>		<p>Jagiellończyk, Jan Olbracht, Aleksander Jagiellończyk, Zygmunt Stary, Zygmunt August, Henryk Walezy, Anna Jagiellonka, Stefan Batory, Zygmunt III Waza, Władysław IV, Jan Kazimierz – charakteryzuje ustrój demokracji szlacheckiej w Rzeczypospolitej – wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie regulujące sprawy ustrojowe – przedstawia genezę i etapy kształtowania się sejmu walnego – wyjaśnia, czym był i czemu służył ruch egzekucyjny, przedstawia jego główne postulaty – przedstawia mechanizmy wyboru władców po 1572 r. – wyjaśnia, czym były i czemu służyły artykuły henrykowskie i <i>pacta conventa</i></p>	<p>ziemskie, trybunał, apelacja, sąd sejmowy, pozew, grzywna, banicja, zajazd, sądy dominalne, sądy miejskie, referendarz, sołtys, ławnik, dyby, pręgierz – przedstawia postaci: Jan Łaski, Bona Sforza, Piotr Zborowski, Rafał Leszczyński, Hieronim Ossoliński, Barbara Radziwiłłówna, Jakub Uchański, Ernest Habsburg, Henryk XI legnicki, Iwan IV Groźny, Jan III Waza, Maksymilian II Habsburg, Władysław Siciński – wyjaśnia genezę demokracji szlacheckiej w Rzeczypospolitej, przedstawia etapy jej kształtowania – wyjaśnia, z czego wynikała i jak przebiegała rywalizacja izb sejmu – wyjaśnia genezę ruchu egzekucyjnego, ocenia rezultaty jego działań</p>		
---	--	---	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia organizację i zasady funkcjonowania sejmików ziemskich, sejmu walnego i sejmu elekcyjnego – wyjaśnia, na czym polegała zasada <i>liberum veto</i> – wyjaśnia istotę sądownictwa stanowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje skarbowość Rzeczypospolitej w XVI w., przedstawia jej zalety i wady – ocenia znaczenie artykułów henrykowskich i <i>pacta conventa</i> dla ustroju Rzeczypospolitej – przedstawia okoliczności kolejnych elekcji od 1573 r. do końca XVI w., wymienia kandydatów do tronu – podaje skład sejmu walnego – wymienia najważniejsze urzędy ministerialne Rzeczypospolitej – wymienia najważniejsze urzędy ziemskie w Rzeczypospolitej – charakteryzuje sądownictwo w Rzeczypospolitej, wymienia główne instytucje i środki karne – ocenia ustrój Rzeczypospolitej na tle ustrojów innych państw europejskich tego okresu. 		
--	--	--	---	--	--

<p>17. Rewolucja naukowa i kultura epoki baroku w Europie</p> <p>Rewolucja naukowa w XVII w.</p> <p>Nowe zadania nauki</p> <p>Matematyczny opis świata</p> <p>Sztuki piękne w epoce baroku</p>	<p>2</p>	<p>2.9</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: barok, empiryzm, racjonalizm, sceptycyzm, indeks ksiąg zakazanych, manieryzm, rokoko, sobór trydencki – przedstawia postaci: Francis Bacon, René Descartes, Izaak Newton, Michelangelo Caravaggio, Peter Paul Rubens, Rembrandt van Rijn – wyjaśnia, co rozumiemy pod stwierdzeniem „rewolucja naukowa XVII w.” – przedstawia nowe tendencje w nauce XVII w., wymienia głównych przedstawicieli – wyjaśnia znaczenie sceptycyzmu metodycznego i matematyki jako narzędzia do opisu świata fizycznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: spekulacja logiczna, metoda indukcyjna w nauce, balistyka, geometria analityczna, zasady dynamiki, putto, iluzjonizm, kolumnada, światłocień, konfraternia mieszczańska – przedstawia postaci: Galileusz, Christiaan Huygens, Robert Boyle, Robert Hooke, Antonie van Leeuwenhoek, Simon Stevin, Jan Kepler, Blaise Pascal, Baruch Spinoza, Thomas Hobbes, Gottfried Wilhelm Leibniz, Giovanni Lorenzo Bernini, Francesco Borromini, El Greco, Jusepe Ribera, Carlo Maderna, Anton van Dyck, Diego Velázquez, Frans Hals, Jan Vermeer van Delft – charakteryzuje teorie i badania 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym. <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podręcznik – albumy poświęcone sztuce barokowej. 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z materiałem ilustracyjnym – karty pracy, praca projektowa).
---	----------	------------	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia największe odkrycia i wynalazki XVII w. – charakteryzuje główne nurty sztuki barokowej – przedstawia na wybranych przykładach cechy sztuki barokowej (budownictwa, rzeźby, malarstwa) – wymienia głównych przedstawicieli sztuki baroku oraz ich najważniejsze dzieła – wskazuje główne centra baroku w Europie. 	<p>Francisa Bacona, Kartezjusza, Izaaka Newtona</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia relacje między nauką a religią w XVII w. – ocenia wpływ teorii i badań Keplera, Galileusza, Kartezjusza i Newtona na postrzeganie świata – wyjaśnia genezę baroku – porównuje barok katolicki, dworski i mieszczański – samodzielnie rozpoznaje przykłady sztuki barokowej (budownictwa, rzeźby, malarstwa) – analizuje wybrane dzieła artystów barokowych – rozpoznaje dzieła najbardziej znanych przedstawicieli baroku – charakteryzuje nurt malarstwa niderlandzkiego – ocenia znaczenie baroku w kulturze europejskiej. 		
--	--	--	--	--	--

<p>18. Kultura Rzeczypospolitej w epoce odrodzenia i baroku</p> <p>Mozaika kulturowa Rzeczypospolitej</p> <p>Architektura XVI i XVII w.</p> <p>Kultura materialna</p> <p>Szkolnictwo</p> <p>Słowo drukowane</p>	<p>2</p>	<p>2.9</p> <p>3.7</p> <p>4.6</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: stan, naród, mniejszość narodowa i etniczna, kultura ludowa, polonizacja, sarmatyzm, kultura szlachecka, naród polityczny, urbanistyka, renesans, manieryzm, barok, inwentarz dóbr, gimnazjum, kolegium, dysydent, jezuici, pijarzy</p> <p>– przedstawia postaci: Zygmunt Stary, Zygmunt August, Zygmunt III Waza, Jan III Sobieski, Stefan Batory, Piotr Skarga, Andrzej Frycz-Modrzewski, Mikołaj Rej, Jan Kochanowski</p> <p>– przedstawia mozaikę kulturową Rzeczypospolitej Obojga Narodów i wyjaśnia, z czego ona wynikała</p> <p>– charakteryzuje ideologię i kulturę sarmatyzmu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1506, 1513, 1519, 1528–1533, 1544, 1563, 1564, 1568, 1579, 1594, 1599, 1661, 1681–1692, 1697</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: polichromia, krużganek, attyka, sufit kasetonowy, fortyfikacja bastionowa, konstrukcja strychniowa, lepianka, klepisko, żupan, kontusz, szabla, pas słucki, łyko, sylwa, druk ulotny, literatura sowizdrzalska</p> <p>– przedstawia postaci: Franciszek Florentczyk, Bartłomiej Berecci, Andrzej Krzycki, Jan Zamojski, Bernardo Morando, Antoni van Opbergen, Santi Gucci, Jerzy Ossoliński, Jan Trevan, Stanisław Koniecpolski, Augustyn Locci, Tylman van Gameren, Jan Klemens</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– albumy poświęcone polskiej sztuce renesansowej i barokowej.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– karty pracy, praca projektowa).</p>
--	----------	----------------------------------	--	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia kulturotwórczą rolę dworu Rzeczypospolitej (m.in. rozpowszechnianie obyczajów i mody na stroje cudzoziemskie) – charakteryzuje architekturę renesansową i barokową w Polsce – przedstawia na wybranych przykładach cechy sztuki renesansowej i barokowej w Polsce – wymienia główne elementy kultury materialnej Rzeczypospolitej XVI i XVII w. – charakteryzuje szkolnictwo na ziemiach polskich w XVI i XVII w. – przedstawia rozwój literatury, drukarstwa na ziemiach polskich w XVI i XVII w. – wymienia najważniejszych twórców literatury renesansowej i barokowej na ziemiach polskich, podaje ich główne dzieła. 	<p>Branicki, Biernat z Lublina, Jakub Wujek, Wawrzyniec Goślicki, Stanisław Orzechowski, Jan Dantyszek, Klemens Janicki, Łukasz Górnicki, Mikołaj Sęp-Szarzyński, Marcin Kromer, Maciej Kazimierz Sarbiewski, Stanisław Herakliusz Lubomirski, Wespazjan Kochowski, Wacław Potocki, Hieronim Morsztyn, Jan Andrzej Morsztyn, Jan Chryzostom Pasek, Albrycht Stanisław Radziwiłł</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje stosunek mieszkańców Rzeczypospolitej do cudzoziemców i ich kultury – wymienia głównych przedstawicieli renesansu i baroku w Polsce oraz ich ważniejsze dzieła – porównuje architekturę renesansową i barokową w Polsce i w Europie Zachodniej. 		
--	--	---	--	--	--

Blok powtórzeniowy	1	III.2–III.4	– posługuje się materiałem z działów III.2–III.4	– posługuje się materiałem z działów III.2–III.4	ćwiczenia z podręcznika	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	III.2–III.4	– posługuje się materiałem z działów III.2–III.4	– posługuje się materiałem z działów III.2–III.4	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań
19. Wiek oświecenia Epoka świateł Angielscy prekursorzy oświecenia „Filozofowie” i encyklopedyści Jan Jakub Rousseau Życie codzienne w czasach	2	5.1 5.2	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: oświecenie, racjonalizm, empiryzm, umowa społeczna, absolutyzm oświecony, trójpodział władzy, alchemia, merkantylizm, statystyka, liberalizm, barok, rokoko, klasycyzm – przedstawia postaci: Immanuel Kant, Izaak Newton, John Locke, Thomas Hobbes, Wolter, Fryderyk II Wielki, Katarzyna II, Monteskiusz, Jan Jakub Rousseau, Adam Smith, Ludwik XV, Wolfgang Amadeusz Mozart, Franz Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven – wyjaśnia polityczne, gospodarcze,	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: deizm, ateizm, empiryzm genetyczny, powiastka filozoficzna, prenumerata, encyklopedia, libertynizm, hedonizm, sentymentalizm, demokracja pośrednia i bezpośrednia, pierwiastek chemiczny, arytmetyka polityczna, fizjokratyzm, leseferyzm, akumulacja kapitału, niewidzialna ręka rynku, liberalna ekonomia klasyczna, oranżeria – przedstawia postaci: Gottfried Wilhelm Leibniz, Charles Perrault, Jean Antoine de Condorcet, Denis	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym. Środki dydaktyczne: – podręcznik – albumy poświęcone sztuce baroku, rokoka i klasycyzmu.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).

<p>oświecenia</p> <p>Nauki przyrodnicze w epoce oświecenia</p> <p>Rozwój myśli ekonomicznej</p> <p>Sztuki piękne w XVIII w.</p>			<p>społeczne i kulturowe uwarunkowania oświecenia europejskiego</p> <p>– wyodrębnia i charakteryzuje podokresy oświecenia</p> <p>– charakteryzuje główne idee europejskiego oświecenia</p> <p>– wymienia wybitnych przedstawicieli myśli politycznej oświecenia</p> <p>– przedstawia główne dokonania oświecenia w zakresie myśli politycznej, nauk przyrodniczych, ekonomii</p> <p>– charakteryzuje życie codzienne w czasach oświecenia</p> <p>– przedstawia główne dokonania oświecenia w zakresie literatury, sztuki i architektury</p> <p>– charakteryzuje główne nurty sztuki późnego baroku, rokoko i klasycyzm</p>	<p>Diderot, Jean d’Alembert, markiz de Sade, Samuel Bentham, Georges de Buffon, Karol Linneusz, John Dalton, Robert Boyle, Antoine Lavoisier, John Graunt, William Petty, Adolphe Quetelet, François Quesnay, David Ricardo, Thomas Robert Malthus, Carl Fontana, Leone Battista Alberti, Antoine Watteau, Johann Joachim Winckelmann, Jacques Louis David, Jean Auguste Ingres</p> <p>– analizuje definicję oświecenia sformułowaną przez Kanta</p> <p>– analizuje myśl i dokonania Immanuela Kanta, Johna Locke’a, Thomasa Hobbesa, Woltera, Monteskiusza, Jana Jakuba Rousseau i Adama Smitha</p> <p>– charakteryzuje libertynizm</p> <p>– wyjaśnia teorie merkantylizmu,</p>		
---	--	--	--	--	--	--

			<p>– przedstawia na wybranych przykładach cechy sztuki późnego baroku, rokoko i klasycyzmu (budownictwa, rzeźby, malarstwa)</p> <p>– wymienia głównych przedstawicieli sztuki późnego baroku, rokoko i klasycyzmu oraz ich najważniejsze dzieła.</p>	<p>fizjokratyzmu i liberalizmu oświeceniowego</p> <p>– samodzielnie rozpoznaje przykłady sztuki późnego baroku, rokoko i klasycyzmu (budownictwa, rzeźby, malarstwa)</p> <p>– analizuje wybrane dzieła artystów późnego baroku, rokoko i klasycyzmu</p> <p>– rozpoznaje dzieła najbardziej znanych przedstawicieli późnego baroku, rokoko i klasycyzmu</p> <p>– ocenia role oświecenia w rozwoju nauki i kultury europejskiej.</p>		
<p>20. Mocarstwa europejskie w latach 1700–1763. Absolutyzm oświecony</p>	2	<p>5.3</p> <p>5.4</p> <p>5.8</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1697, 1700, 1721, 1756, 1763</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: hegemonia, absolutyzm, wielka wojna północna,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1660, 1682, 1703, 1704, 1706, 1709, 1713, 1718, 1722, 1725, 1740, 1742, 1744–1745, 1748, 1759, 1762, 1784, 1785, 1797</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p>

<p>Przemiany w Europie na przełomie XVII i XVIII w.</p> <p>III wojna północna</p> <p>Reformy Piotra Wielkiego w Rosji</p> <p>Kryzys imperium Habsburgów</p> <p>Absolutyzm oświecony</p>			<p>konfederacja sandomierska, imperator, cesarz, wojna o sukcesję austriacką, wojna siedmioletnia, absolutyzm oświecony, sekularyzacja, centralizacja, kodyfikacja, teoria umowy społecznej, józefinizm</p> <p>– przedstawia postaci: Karol XII Waza, August II Wettin (Mocny), Stanisław Leszczyński, Piotr I Romanow, Katarzyna II Romanow-Holstein-Gottorp, Maria Teresa Habsburg, Józef II Habsburg, Fryderyk II Wielki Hohenzollern</p> <p>– przedstawia układ sił w Europie na przełomie XVII i XVIII w.</p> <p>– wymienia uczestników wielkiej wojny północnej i wyjaśnia motywy ich zaangażowania w ten konflikt</p> <p>– przedstawia przebieg i skutki wielkiej wojny północnej (III wojny</p>	<p>i posługuje się nimi: pułk gwardyjski, Senat Rządzący, kolegia, tabela rang, bojarstwo, sankcja pragmatyczna, III wojna śląska, taktyka linearna, „cud domu brandenburskiego”, zakon kontemplacyjny, kataster</p> <p>– przedstawia postaci: Karol Gustaw Waza, Karol XI Waza, Aleksy Romanow, Fiodor Romanow, Zofia Romanow, Katarzyna I Romanow, Aleksander Mienszykow, Elżbieta Romanow, Piotr III Romanow-Holstein-Gottorp, Paweł I Romanow-Holstein-Gottorp, Karol VI Habsburg, Karol Albrecht Wittelsbach, Franciszek lotaryński, Gustaw III Waza</p> <p>– wyjaśnia genezę i szersze tło wielkiej wojny północnej</p> <p>– ocenia znaczenie wielkiej wojny</p>	<p>– praca z mapą.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapa Europy w czasie wielkiej wojny północnej</p> <p>– mapa Prus w XVII i XVIII w.</p>	<p>– poziom umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
---	--	--	---	--	---	---

		<p>północnej)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak wyglądało zaangażowanie Rzeczypospolitej w wielką wojnę północną i z czego ono wynikało – przedstawia najważniejsze reformy Piotra I w Rosji – wyjaśnia, na czym polegał kryzys imperium Habsburgów w XVIII w. – przedstawia przyczyny, okoliczności wybuchu i skutki wojny o sukcesję austriacką – przedstawia przyczyny, okoliczności wybuchu i skutki wojny siedmioletniej – charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładzie rządów Fryderyka II w Prusach oraz Marii Teresy i Józefa II w Austrii – przedstawia najważniejsze reformy Fryderyka II w Prusach oraz Marii 	<p>północnej dla jej poszczególnych uczestników (w tym dla Rzeczypospolitej) i dla układu sił w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rządy Piotra I – ocenia reformy Piotra I – opisuje mechanizmy następstwa tronu w Rosji od końca XVII do końca XVIII w. – wyjaśnia, czemu służyła i czym była sankcja pragmatyczna – przedstawia przebieg wojny o sukcesję austriacką – przedstawia przebieg wojny siedmioletniej – ocenia znaczenie wojny siedmioletniej dla jej poszczególnych uczestników i dla układu sił w Europie – charakteryzuje wojskowość XVIII w. w Europie i porównuje 		
--	--	--	---	--	--

		<p>Teresy i Józefa II w Austrii – przedstawia najważniejsze reformy Katarzyny II w Rosji.</p>	<p>z wojskowością wcześniejszych epok – scharakteryzuje rządy Fryderyka II w Prusach oraz Marii Teresy i Józefa II w Austrii – wyjaśnia, w jaki sposób teorie oświeceniowe przekładały się na praktykę rządów w państwach europejskich – ocenia reformy oświeceniowe Fryderyka II w Prusach oraz Marii Teresy i Józefa II w Austrii – charakteryzuje sytuacją polityczną, społeczną i gospodarczą Rosji czasów Katarzyny II – ocenia, czy Katarzyna II zasługuje na miano władczyni oświeconego absolutyzmu – analizuje założenia absolutyzmu oświeceniowego na podstawie pism Fryderyka II Wielkiego.</p>		
--	--	---	--	--	--

<p>21. Brytyjska monarchia parlamentarna. Powstanie Stanów Zjednoczonych</p> <p>Przemiany w metropolii</p> <p>Ameryka Północna w okresie kolonialnym</p> <p>Wielka Brytania w XVIII w.</p> <p>Powstanie Stanów Zjednoczonych</p>	<p>1</p>	<p>5.5</p> <p>5.6</p> <p>5.8</p> <p>5.9</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1773, 1776, 1787</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: rządy parlamentarno-gabinetowe, purytanie, ustrój republikański, unia realna, wojna siedmioletnia, Deklaracja niepodległości, federacja, konfederacja, trójpodział władzy, cenzus</p> <p>– przedstawia postaci: Jerzy Waszyngton, Benjamin Franklin, Tomasz Jefferson, Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski,</p> <p>– przedstawia polityczną, społeczną i religijną specyfikę kolonii angielskich w Ameryce Północnej przed wybuchem wojny o niepodległość</p> <p>– charakteryzuje monarchię</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1584, 1620, 1643, 1701, 1707, 1714, 1766, 1770, 1774, 1775, 1777, 1778, 1781, 1782, 1783</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: górale, jakobici, wigowie, torysi, oranżyści, Izba Gmin, Izba Lordów, synektura, podatek stemplowy, bostońskie picie herbaty, Quebec Act, federaliści, lojaliści, Kongres Stanów Zjednoczonych, kongres stanowy, Izba Reprezentantów, <i>Self-made man</i>, egalitaryzm, masoneria, wolnomularstwo</p> <p>– przedstawia postaci: Wilhelm III Orański, Anna Stuart, Jakub II Stuart, Jerzy I Hanowerski, William Pitt młodszy, Tomasz Paine, James Madison, Aleksander Hamilton,</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z tekstem źródłowym</p> <p>– praca z mapą.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
---	----------	---	--	--	--	--

		<p>parlamentarno-gabinetową w Anglii</p> <ul style="list-style-type: none">– wyjaśnia genezę, przedstawia przebieg i skutki wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych– przedstawia najważniejsze zapisy Konstytucji Stanów Zjednoczonych dotyczące ustroju, kwestii społecznych i religijnych.	<p>Samuel Adams, Alexis de Tocqueville</p> <ul style="list-style-type: none">– prześledzi na mapie rozwój terytorialny kolonii w Ameryce Północnej przed powstaniem Stanów Zjednoczonych– przedstawia stosunki kolonii brytyjskich z metropolią– charakteryzuje sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą Wielkiej Brytanii w pierwszej i drugiej połowie XVIII w.– wyjaśnia genezę systemu parlamentarno-gabinetowego w Wielkiej Brytanii– ocenia znaczenie Konstytucji Stanów Zjednoczonych dla historii Ameryki Północnej i Europy– ocenia stopień realizacji postulatów oświeceniowych w ustroju Stanów Zjednoczonych.		
--	--	--	--	--	--

<p>22. Rzeczpospolita w stanie anarchii</p> <p>Rzeczpospolita u schyłku XVII w.</p> <p>Elektorat Saksonii w przededniu unii z Polską i Litwą</p> <p>Czasy saskie</p> <p>Odrodzenie w upadku</p>	<p>1</p>	<p>5.8</p> <p>6.1</p> <p>6.2</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1697, 1700, 1704, 1709, 1717, 1733</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: klientela, magnateria, anarchia, rokosz, oligarchia magnacka, unia personalna, manufaktura, sejm niemy, wielka wojna północna, konfederacja, wojna o sukcesję polską</p> <p>– przedstawia postaci: Jan Kazimierz, Michał Korybut Wiśniowiecki, Jan III Sobieski, August II Mocny Wettin, Piotr I Romanow, Stanisław Leszczyński, August III Sas</p> <p>– wyjaśnia, jakie skutki miała dla Rzeczypospolitej elekcja Augusta II Mocnego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1454–1607, 1454–1660, 1660–1763, 1700, 1715, 1734, 1735, 1740, 1747</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Collegium Nobilium, prerogatywy monarsze, <i>liberum veto</i> i <i>liberum rumpo</i>, Familia</p> <p>– przedstawia postaci: Krzysztof Grzymułtowski, Jakub Sobieski, Franciszek Ludwik Conti, Ludwik XV, Jędrzej Kitowicz, Henryk von Brühl, Andrzej i Józef Załuscy, Stanisław Konarski, Gotfried Lengnich, Maciej Dogiel, Benedykt Chmielowski, Stanisław Dunin Karwicki</p> <p>– przedstawi poglądy historyków na ocenę ustroju Rzeczypospolitej</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).</p>
---	----------	----------------------------------	--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia główne kierunki polityki Augusta II – wymienia najważniejsze wydarzenia wielkiej wojny północnej związane z Rzeczpospolitą, zwłaszcza elekcję Stanisława Leszczyńskiego – przedstawia konsekwencje wielkiej wojny północnej dla Rzeczypospolitej – wyjaśnia, czym była wojna o sukcesję polską – przedstawia główne kierunki polityki Augusta III – przedstawia główne postulaty i próby reform Rzeczypospolitej w czasach saskich i wymienia ich autorów – podaje przykłady ingerencji państw ościennych w sprawy polskie w czasach saskich. 	<ul style="list-style-type: none"> i periodyzację jego dziejów na okres demokracji szlacheckiej i oligarchii magnackiej – charakteryzuje sytuację wewnętrzną i zagraniczną Rzeczypospolitej pod koniec panowania Jana III Sobieskiego – przedstawia okoliczności elekcji Augusta II, wymienia kandydatów i opisuje przebieg wydarzeń – charakteryzuje sytuację wewnętrzną i zagraniczną Saksonii przed zawiązaniem unii z Rzeczpospolitą – charakteryzuje sytuację wewnętrzną i zagraniczną Rzeczypospolitej w czasach saskich – przedstawia przebieg wielkiej wojny północnej – ocenia znaczenie sejmu niemego dla ustroju Rzeczypospolitej i jej 		
--	--	---	---	--	--

				<p>dalszych losów</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności elekcji Augusta III, wymienia kandydatów i opisuje przebieg wydarzeń – przedstawia bilans saskiego panowania w Rzeczypospolitej – ocenia, w jakim stopniu czasy saskie były okresem anarchii w Rzeczypospolitej. 		
<p>23. Czasy stanisławowskie</p> <p>Początek panowania Stanisława Augusta</p> <p>Pod rosyjskim protektoratem</p> <p>Kultura epoki</p>	1	<p>5.2</p> <p>5.8</p> <p>6.1</p> <p>6.2</p> <p>6.4</p> <p>6.5</p> <p>6.6</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1763, 1764, 1768, 1772, 1773 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Familia, prawa kardynalne, konfederacja barska, klasycyzm, mecenat – przedstawia postaci: Stanisław August Poniatowski, Katarzyna II, Karol Stanisław Radziwiłł, Fryderyk II Wielki, Tadeusz Rejtan 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1755, 1765, 1767, 1769, 1770, 1771, 1775 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Szkoła Rycerska, sejm delegacyjny, dysydent, koliszczyzna, hajdamaczyzna, Rada Nieustająca, konsyliarz, departament, Komisja Edukacji Narodowej, kasata zakonu, makaronizm 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podręcznik 	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą)

<p>stanisławowskiej</p>		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie skutki miała dla Rzeczypospolitej elekcja Stanisława Augusta – przedstawia główne kierunki polityki Stanisława Augusta – przedstawia postanowienia sejmu konwokacyjnego – przedstawia przypadki ingerencji Rosji w sprawy polskie w czasach stanisławowskich – wyjaśnia, czym była i czemu służyła konfederacja barska – wyjaśnia przyczyny i przedstawia okoliczności oraz skutki I rozbioru Polski – przedstawia postanowienia i najważniejsze reformy sejmu rozbiorowego – przedstawia największe osiągnięcia polskiego oświecenia (literatura, publicystyka, teatr, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postaci: Stanisław Poniatowski, Konstancja Czartoryska, Adam Kazimierz Czartoryski, Tadeusz Kościuszko, Julian Ursyn Niemcewicz, Jakub Jasiński, Józef Sowiński, Karol Kniaziewicz, Rajmund Rembieliński, Mikołaj Repnin, Józef Pułaski, Michał Krasiński, Marek Jandołowicz, Franciszek Ksawery Branicki, Kazimierz Pułaski, Walenty Łukawski, Józef Poniatowski, Adam Poniński, Otto Stackelberg, Andrzej Zamoyski, Adam Kazimierz Czartoryski, Michał Poniatowski, Ignacy Massalski, Ignacy Potocki, Grzegorz Piramowicz, Ignacy Krasicki, Adam Naruszewicz, Stanisław Trembecki, Franciszek Dionizy Kniaźnin, Franciszek Karpiński, Franciszek 	<ul style="list-style-type: none"> – atlas historyczny – mapa ścienna Rzeczypospolitej w czasach Stanisława Augusta – mapa I rozbioru – albumy poświęcone kulturze czasów stanisławowskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – karty pracy, praca projektowa).
-------------------------	--	--	--	---	---

		<p>architektura i malarstwo)</p> <p>– podaje przykłady zabytków okresu stanisławowskiego</p> <p>– przedstawia sytuację szkolnictwa okresu stanisławowskiego.</p>	<p>Bohomolec, Franciszek Zabłocki, Wojciech Bogusławski, Dominik Merlini, Marcello Bacciarelli, Bernardo Belotto, zwany Canalettem, Izabela i Adam Kazimierz Czartoryscy, Jan Duklan Ochocki</p> <p>– charakteryzuje sytuację wewnętrzną i zagraniczną Rzeczypospolitej pod koniec panowania Augusta III Sasa</p> <p>– przedstawia drogę kariery i koligacje rodzinne Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia okoliczności elekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego, wymienia kandydatów i opisuje przebieg wydarzeń</p> <p>– porównuje elekcję Stanisława Augusta z wcześniejszymi elekcjami</p> <p>– ocenia znaczenie reform sejmu</p>		
--	--	--	--	--	--

				<p>konwokacyjnego</p> <ul style="list-style-type: none">– charakteryzuje sytuację wewnętrzną i położenie międzynarodowe Rzeczypospolitej w czasach stanisławowskich (do I rozbioru)– ocenia znaczenie konfederacji barskiej dla dalszych losów państwa– wskazuje na mapie straty terytorialne Rzeczypospolitej wynikające z pierwszego traktatu rozbiorowego– wyjaśnia motywy zaangażowania poszczególnych sąsiadów w I rozbiór Polski– ocenia znaczenie Szkoły Rycerskiej i Komisji Edukacji Narodowej– ocenia znaczenie dworu dla rozwoju kultury polskiej i mecenatu artystycznego Stanisława Augusta.		
--	--	--	--	--	--	--

<p>24. Schyłek Rzeczypospolitej</p> <p>Rzeczpospolita w Europie po I rozbiorze</p> <p>Sejm Wielki (Czteroletni)</p> <p>Konstytucja 3 maja</p> <p>Wojna z Rosją w obronie Konstytucji</p> <p><i>Finis Poloniae</i></p>	<p>3</p>	<p>5.8</p> <p>6.1</p> <p>6.2</p> <p>6.3</p> <p>6.4</p> <p>6.5</p> <p>6.7</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1772, 1788–1792, 3 maja 1791, 1792, 1793, 1794, 1795</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Sejm Wielki (Czteroletni), sejm skonfederowany, stronnictwo patriotyczne, stronnictwo konserwatywne, stronnictwo dworskie, Ustawa Rządowa, trójpodział władzy, konfederacja targowicka, targowiczanie, sejm grodzieński, insurekcja kościuszkowska, kosynier, uniwersał połaniecki, abdykacja</p> <p>– przedstawia postaci: Stanisław August Poniatowski, Katarzyna II, Fryderyk II, Maria Teresa. Józef II, Fryderyk Wilhelm II, Józef Poniatowski, Stanisław</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1768–1774, 1778–1779, 1781, 1787, 1787–1792, 1788, 1789, 1790, 1791</p> <p>– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: wojna kartoflana, zjazd w Kaniowie, gołota, czarna procesja, rangi oficerskie, Straż Praw, komisje wielkie, partykularyzm, jakobini polscy</p> <p>– przedstawia postaci: Grigorij Potiomkin, Ignacy Potocki, Julian Ursyn Niemcewicz, Franciszek Ksawery Branicki, Seweryn Rzewuski, Stanisław Szczęsny Potocki, Jan Dekert, Jan Suchorzewski, Józef i Szymon Kossakowscy, Antoni Madaliński, Bartosz Głowacki, Jakub Jasiński,</p>	<p>Metody:</p> <p>– wykład</p> <p>– praca z podręcznikiem</p> <p>– praca z materiałem ilustracyjnym</p> <p>– praca z mapą.</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p>– podręcznik</p> <p>– atlas historyczny</p> <p>– mapa ścienna Rzeczypospolitej w czasach Stanisława Augusta</p> <p>– mapa II i III rozbioru.</p>	<p>Ocenianie dotyczy:</p> <p>– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)</p> <p>– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).</p>
--	----------	--	---	---	---	--

		<p>Małachowski, Kazimierz Nestor Sapieha, Adam Kazimierz Czartoryski, Hugo Kołłątaj, Tadeusz Kościuszko, Jan Kiliński – przedstawia główne kierunki polityki Stanisława Augusta – wymienia ugrupowania Sejmu Wielkiego i przedstawia ich program – przedstawia najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego – przedstawia główne postanowienia Konstytucji 3 maja – przedstawia najważniejsze zmiany ustrojowe wprowadzane przez Konstytucję 3 maja – wyjaśnia, czym była i czemu służyła konfederacja targowicka – wyjaśnia przyczyny i przedstawia okoliczności oraz skutki II rozbioru – przedstawia postanowienia i najważniejsze reformy sejmu</p>	<p>Berek Joselewicz, Józef Zajączek, Franciszek Ksawery Dmochowski, Józef Szujski, Walerian Kalinka, Michał Bobrzyński, Tadeusz Korzon, Adolf Pawiński, Władysław Smoleński, Oswald Balzer, Jan Rutkowski, Jan Henryk Dąbrowski, Aleksander Suworow, Tomasz Wawrzecki – charakteryzuje sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej w okresie pomiędzy I rozbiorem a Sejmem Wielkim – charakteryzuje sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej w okresie Sejmu Wielkiego – analizuje wizję nowego ustroju politycznego i społecznego, jaka wyłania się z projektów</p>		
--	--	--	---	--	--

		<p>rozbiorowego</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki powstania kościuszkowskiego – przedstawia postanowienia uniwersału połanieckiego – wyjaśnia przyczyny i przedstawia okoliczności oraz skutki III rozbioru. 	<p>reformatorów</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje tekst Konstytucji 3 maja – wyjaśnia znaczenie Konstytucji 3 maja dla Rzeczypospolitej – porównuje Konstytucję 3 maja z konstytucją Stanów Zjednoczonych – ocenia znaczenie konfederacji targowickiej dla dalszych losów państwa – wskazuje na mapie straty terytorialne Rzeczypospolitej wynikające z II rozbioru – wyjaśnia motywy zaangażowania poszczególnych sąsiadów w II rozbiór Polski – ocenia znaczenie powstania kościuszkowskiego dla bieżącej sytuacji państwa, a także dla dalszych losów Polski – wyjaśnia, z czego wynikał tak 		
--	--	---	--	--	--

				<p>szeroki skład społeczny walczących w insurekcji kościuszkowskiej</p> <p>– wskazuje na mapie straty terytorialne Rzeczypospolitej wynikające z III rozbioru</p> <p>– wyjaśnia motywy zaangażowania poszczególnych sąsiadów w III rozbiór Polski</p> <p>– przedstawia poglądy głównych szkół historycznych na temat oceny czasów stanisławowskich i przyczyn upadku Rzeczypospolitej.</p>		
Blok powtórzeniowy	1	III.5–III.6	– posługuje się materiałem z działów III.5–III.6	– posługuje się materiałem z działów III.5–III.6	ćwiczenia z podręcznika	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	III.5–III.6	– posługuje się materiałem z działów III.5–III.6	– posługuje się materiałem z działów III.5–III.6	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań
Sprawdzian końcowy (semestralny)	1	III	– posługuje się materiałem z całego tomu nowożytność	– posługuje się materiałem z całego tomu nowożytność	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań